

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, september 1991

9. čisło · Lětnik 41

Bože słowo za nas

Hlej, ja sym před tobu stajit wotewrjene durje, a žadyn njemóže je zamknýć.

Zjewj. swj. Jana 3,8

Tute hrono měrješe so přenjoťnje na Filadelfisku wosadu.

Płaći wone hišće džens za nas? Za džensnišu cyrkej, za naše wosady? A što poprawom wone wotewrjene durje woznamjenjeja? Štó je je wotewrěť a čehodla njemóže je nchtó zamknýć?

Słowo wo durjach přednjese přenjoťnje horjestanjeny Chrystus sam – tónsamy, kiž rjekny jónu wo sebi, zo je durje a štož přez tute durje dže, budže wumóženy, přetož nchtó njepřinđže k Wótcej chiba přez njeho (J. 14,6). Nimo njeho njeje přistupa do Božeho kralowstwa. W tutym zmysle je tuž podžěl na Božim kralowstwje slubjeny, na wěčnym žiwjenju, na nowym wěku, kiž ma swój spočatk a wjeršk w Chrystusu.

Tola Nowy zakon znaje wobraz wotewrjenych durjow hišće w druhim směru. Japoštoł Pawoł pisa do Korinta, zo su jemu wotewrjene durje w zmysle wulkich móžnosćow wuspěšneho skutkowanja při šěrjenju ewangelija (1. list na Kor., 16,9) a podobnje spomina tež pozdžišo (2. list na Kor., 2, 12), kak běchu za njeho durje wotewrjene, hdyž přinđže do Troady ewangelij předować,

a mnozy připoslucharjo žadachu sej Bože słowo. Tež Japoštołske skutki (14,27) rozprawjeja, kak powědašaj w syriskej Antiochiji Pawoł a Barnabas po nawróće z přenjeho misioniskeho pućowanja wjesele, što wšitko je Bóh přez njegu sčiniť a zo je tež pohanam durje k wěrje wotewrěť.

Wo wotewrjene durje dže tuž předewšěm při žiwjenju Božich džěći we swobodže wot stracha a wuskosće, w radosći z Božej lubosće, ale tež w swobodže k službje z džakownosće Chrystusej za jeho wukupjenje. Runočasnje wšak tež dže wo wotewrjene durje k službje přez ewangelij, Bože słowo, kotrež z Chrystusa wuchadža a k njemu pokazuje a dowjedže. A njeje runje tuta radostna powěsć džens trěbna kaž w Čěskej tak tež we Łužicy, runje kaž w Čěskosłowakskej tak tež we Zwjazkowej republice Němska, kaž we wuchodnej tak tež w zapadnej Europje, haj na cyłym swěće?

Nětk wostawa prašenje, hač směmy slubjenje, date wosadže we Filadelfiji, z woprawnjenjom počahować tež na džensnišu cyrkej a na sebje. W čim je so wosada we Filadelfiji wuznamjenila? Ani přez móc so njeje wuzběhnyła, ale ani w čěžkich časach přeciwnosćow so njeje hańbowała za swjeho Knjeza a njeje jeho mjeno zaprěťa, ale je sej jeho słowo zachowała ryzy. W tutym zwisku dóstanu filadelfscy křesćenjo slubjenje wo wotewrjenych durjach za nowe swědčenje wo Chrystusu. Knjez

cyrkwje sam wotewěra ewangelijej nowe móžnosće a jako tón, kotremuž je data wšitka móc na njeju a na zemi (Matej 28,18) zwěsći, zo njeje nikoho, štož by Božu milosć (a tež wone nowe móžnosće su zjaw a znamjo Božej milosće) móht powróćić abo jej škodźić.

A hišće na něšto bych chcyť skedźbnić. Mjeno wosady, kotruž přenjoťnje Chrystusowe slubjenje nastupaše, rěka „bratrowska lubosć“. Běše to jenož mjeno abo chowa so za nim swědčenje wo tym, z čimž so křesćanska towaršnosć woprawdže wosrjedź swojeje wokoliny woznamjenješe? Wšako njeje woprawdžita swěra Chrystusowemu słowu bjez wzajomneje bratrowskeje lubosće, a ta sama za sebje je zrěčliwe swědčenje, zo wotewěra husto wutrobu a mysl za słowo ewangelija a za Chrystusa.

Jeli so žiwjenje w našich wosadach z bratrowskeje lubosću wuznamjenja, jeli zo každy z nas Chrystusowe słowo we wěrje a w lubosći woprawdže a swěru zachowa, potom směmy dowěru měć, zo tež džens za nas jako towaršnosć Chrystusoweho ludu płaći slubjenje z knihi Zjewjenjow: „Hlej, ja sym před tobu stajit wotewrjene durje a žadyn njemóže zamknýć.“ Zdobom je za nas tute slubjenje Křižowaneho wulki nadawk a radostne póstanje k službje a pomocy mnohim, kotřiž ju trjebaja, zo bych namakali zmysť a počnosć žiwjenja.

Jiří Lejdar

*

*

*

Ordinacija w Rakecach

Dnja 30. 6. 1991, na 5. njeđzeli po swjatej Trojicy, zeńdže so syła kemšerjow z Rakec a wokoliny w Rakečanskim Božim domje. Wikar Andreas Kecke bu ordiněrowany. W mjenje cyrkwinskeho předstejerstwa powita knjeni Simonowa swjedžensku wosadu. Knjez farar dr. Laue měješe liturgiju, a ordinaciju přewjedže němski superintendent Pappai z Budyšina. Wón skedźbni na nadawki fararja. Ordinacija zawjazuje jeho, ewangelij připowědać po Starym a Nowym zakonu a po wěrywuznaću.

Ze žiwjenja młodeho duchowneho zohnichmy, zo so wón 4. 10. 1964 jako syn inženjera narodži. W Pirnje bu wón křćený, wopyta ewangelsku pěstowarnju, wobdžěli so na nabožinje a pačer-

skich hodžinach. Rozsudne za dalše žiwjenje bě kritiske čitanje biblije z wosadnym fararjom, čitanje knihow H. Hessa a Tolsteho a skónčnje wosebje jedna „Klettterrüstzeit“ pod heslom „zmysl mojego žiwjenja“. W léce 1981 započa wón wukublanje jako kuchar na Bastaji. W tutym času wobdželeše so wón za zeńdženjach kruha zbrašenych (Behindertenkreis). Wón rozmyslowaše wo tym, kak čłowjek wobswětej škodži. A hdyž pozdžišo jako kuchar w Drježdžanach w hotelu „Bellevue“ džěfaše a wobchad z bohatymi ludźimi měješe, pohnu to jeho, w žiwjenju na słabych a chudych myslić a jim služić. W léce 1985 nastupi knjez Kecke studij na Paulinumje w Berlinje. Po wikariaće w Drježdžanach a přebywanju na předarskim seminarje w Lückendorfje pola Žitawy přindže wón 15. 2. 1991 do Rakec a zložil kónc meje swoje 2. teologiske pruwowanje. Farar Kecke je woženjeny z chorobnej sotru a ma 2 džěsći. Z listom na Koloseskich 2,7 napomina-

še knjez superintendent Pappai młodeho fararja, we wosadze žiwy być a na Chrystusa twarić. Chrystus dawa nam podpěru a wobstajnosć, wón skrući nam rjap, hdyž smy zadwělowani a bjez nadžije, hdyž mamy wuspěchi abo nuzu. Wón pohnuwa nas k nowemu započatkej. A skónčnje praji japoštoł Pawoł, zo mamy džakowni być.

Po ordinaciji wupraji mjez fararjami susodnych wosadow tež naš serbski superintendent swój votum a namołwješe nas Serbow, wosadze swěrni wostać a sej swoju rěč a wěru zachować.

W 2. lisće na Korintiskich 5,18–20 steji tekst za předowanje ordiněrowaneho fararja. Wosebje 20. štučka dawa jemu směr za džěto jako dušepastyr. Je to zastojnstwo, kotrež wujednanje předuje. A kelko skupinow bychu so po jeho přechu wujadnać móhli a dyrbjeli.

Na přikład:

ewangelscy a katolscy křesćenjo,
baza a cyrkwinske wjednistwo,
młodži a stari,

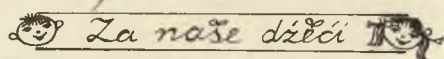
sewjerny a južny džěl swěta,
Němcy a wukrajnicy.

Wězo njemžemy k wujednanju nuzowac, jenož prosyc wo to mžemy. A njezabudžmy Boži posittk: Chrystus nam zmylki njeporokuje, ale je nam słowo wujednanja posittit.

Boža služba skónči so z Božim wotkazanjom. Po swjatočnosći, kotruž bě naš pozawniski chór wobrubit, zeńdžechu so fararjo a kemšerjo, mjez nimi wosadni z partnerskeje wosady w zapadneje Němskej a Rakečanski katoliski wjesnjanošta, w farskej bržni ke kofejej a k bjesadze. Tu so fararjej Keckej zbožopřeča wuprajichu a dary přepodachu. Serbske spěwarske, serbski słownik a knižka z receptami lužiskeje kuchnje běchu wuraz za to, zo je Rakečanska wosada dwurěčna. Wutrobný džak za wšu prócu a swědomite džěto w času wakancy wupraji so knjezej fararjej dr. Lauej a našemu kantorej knjezej Bretschel.

H.

*

Lube džěci!

Džensa staju Wam wosom prašenjow k cyrkwinskemu žiwjenju a k bibliji. Na prašenja móžeće z A, B abo C wotmołwić. Wotmołwy napisajće potom na kartu a poselće ju na slědowacu adresu:

G. Gruhl
Goschwitzstr. 28
O-8600 Bautzen

Ze wšěch prawych wotmołwow wulosuje knjez superintendent Albert dobyčerja, kiž dóstanje knižku připóstanu.

Nětko prašenja:

- Hdže wotmě so posledni Serbski ewangelski cyrkwinski džěń?
A Rowno
B Slepó
C Malešecy
- Hdy swjećimy Reformaciski swjědžěń?
A 1. nowembra
B 31. nowembra
C 31. oktobra
- Štó napisa tekst rjaneho spěwa „Přadla je Marja kudžałka?“
A J. B.-Čišinski
B H. Zejler
C J. A. Smoler
- Kotry Serb pućowaše po Łužicy a nazběra serbske ludowe spěwy a bajki?
A J. A. Smoler
B K. A. Kocor
C J. Radyserb-Wjela
- Sławny serbski kantor běše w Ketlicach žiwy. Štó to běše?
A Bjarnat Krawc
B H. Zejler
C K. A. Kocor

*

6. W kotrym kraju su džensa hišće potomnicy Serbow žiwi?

- A Južna Afrika
B Kanada
C USA

7. Jězus je Cachejusa k Bohu přinješt. W kotrym měsće bydleše Cachejus?

- A Jericho
B Jerusalem
C Nacaret

8. Kak stary běše Jězus, hdyž přědowaše přeni raz w templu Jerusalema?

- A 12 lět
B 10 lět
C 15 lět

Hdyž wšitke prašenja sami njewuhodaće, tak prašejće so nana abo mačerki. Zawěsće budžetaj Wam pomhać.

Waša

Gabriela Gruhlowa

*

Jězba ze serbskim busom 1991

Jězba ze serbskim busom je hižo z dobrej tradiciju. Kóžde lěto w rjanej meji jědže bus z ewangelskimi Serbami do wšelakich kónčin našeje Łužicy. Tónkróć pak běše čara přihotowana do susodneje Čěskeje. Tuž zetkachu so wšitcy, kotřiž běchu so za lětušu jězbu přizjewili, njeđzělu, dnja 26. meje, w 7 hodž. w Budyšinje.

Přerjona stacija běchu Warnočicy. Tu wopytachmy kěrchow a potožichmy na rowje Bjarnata Krawca rjany kwěćel. Knjez farar n. w. Wirth hódnoćeše při

rowje z hnujacymi słowami hišće raz jeho njesprócníwe skutkowanje za serbstwo.

Po wopyće Warnočanskeho kěrchowa jědžechmy dale do Rumburka, hdžež běše za nas serbska Boža služba postajena. W malej cyrkwičce, w kotrejž so jenož zředka hišće Boža služba swjeći, powita nas wutrobnje znaty přěćel Serbow prof. Hanuš Hārtel, kiž je nas po kemšach na našeje dalšej jězby přewodzał. Tohorunja powita nas tež předsyda cyrkwinskeho předstejerstwa.

Z kěrlušom 289 „Bóh je při nas tudy...“ zahajichmy Božu službu. Liturg a přědar běše serbski sup. knj. farar Albert. Z kěrlušom 605 „Hač sem je mój Bóh dowjedł mje ze swojej wulkej hnadu...“ skónčichmy kemše w Rumburku.

Druha stacija našeje jězby běše Kamenický Šenov. Tu wopytachmy muzej škleńcy. Mějachmy dosć časa, sebi wustajene škleńcy dokładnje wobhladać. Tež dóstachmy informacije wo nastaću tutoho muzeja. W přichodnym měsće Nový Bor džěchmy na wobjed.

Nasyćeni jědžechmy dale pod nawodom knjeza prof. Hanuša Hārtela, kiž nam na wušikne wašnje a w dobrej serbsčínje rjanu krajinu w čěskich srěních horach rozkladowaše. Bohužel njemějachmy najlěpše wjedro, a wuhlād běše zdžěla hubjeny. Ale naš čěski přěćel a přewodžer spyta na wušikne wašnje nam při wšem jězbu po swojej domiznje zajimawu sčinić. Džakujemy so knjezej prof. Hanušej Hārtelaj na tutym městnje hišće raz wutrobnje za jeho prócu.

Po kofejpicu w Mezní Louce a po spěwanju serbskich ludowych spěwow w hosćencu so wón z nami rozžohnowa. Naš směr pak běše zaso přechod

hranicy a w Hohnsteinje wječornu nutrnosc wotměć. Wosadny farar nas wutrobnje witaše a nam něšto wo stawiznach tamnišeje cyrkwy powědaše. K wječornej nutrnosci předowaše nam knjez farar Albert.

Džakowni za tutón rjany dzeń podachmy so na dompuć a běchmy dypkownje w 19.30 hodž. zaso w Budyšinje.

Najwutrobniji džak sluša hišće raz Wirthec swojbe, předewšëm knjezej Handrijej Wirthej za wšu prócu při přihotach. Tež wutrobný džak knjezej fararjeje Albertej za předowani. Hišće raz wšitkim, kiž su k poradženju tuteje jězby přinošowali, „zaplać Boh“.

Wjeselimy so hižo na „Serbski bus 1992“.

H. B.

*

Cyrkwinski dzeń w Slepom

Dnja 22. a 23. 6. 1991 wotmě so 45. serbski cyrkwinski dzeń w Slepom. Steješe pod bibliskim słowom: Kotřiž na Knjeza čakaja, dóstanu nowu móc (Jez. 40,31).

Na sobotnišim popołdnu zeńdze so w rjanej starej cyrkwi na 50 kemšerjow. Mjez nimi wuhladachmy Slepjanki w jich pyšnej narodnej drasće. Farar Malink wotwěre jako předsyda serbskeho cyrkwinskeho dnja tute zetkanje a wšitkich wutrobnje postrowi. Jako zastupjer wosadneho fararja witaše nas knjez diakon Nitschke a skedźbni nas na wosebitosće tuteje starogotiskeje cyrkwy, kotraž bě so najskej w 13. lětstotku natwarila. Hačrunjež je po pochadze Němc, porěča z wjetšeho džěla serbsce k nam, a to w Slepjanskim dialektce. Po kofejowej přestawce, kiž so při rjanym lětnim wjedrje na farskej zahrodze wotměwaše, nam potom w cyrkwi přednošowaše knjeni T. Malinkowa wo połoženju serbstwa w Slepjanskej wosadze w 19. lětstotku, a knjez Hermaš rysowaše džensnišu situaciju. Dyrbjachmy zhonić, kak jara je přeněmćenje pokročowało a zo widzi přichod serbstwa tam jara wohroženy.

Njedzelu w 1/2 10 hodž. so potom zaso k swjedženskemu kemšam trjechichmy. Třeći raz so cyrkwinski dzeń w Slepom wotměwaše. Z bliska a daloka běchu přichwatali. Widžachmy zaso kemšerki w Slepjanskej drasće, ale tež w delnjolužiskej. Knjez Hermaš wšitkich w mjenje cyrkwinskeho předsydstwa powita. Slepjanske truby zahajichu Božu službu. Liturgija so wotmě po delnjolužiskim wašnju, kěrlušy so spěwachu hornjoserbsce. Předowanje měješe knjez farar Nowak-Drjowkowski. Přeni króć w stawiznach cyrkwinskeho dnja so w delnjoserbskej rěči předowaše. Předowanski tekst běše 95. psalm. Je to psalm wjesela za nas. Boh knježi nade wšěm, a smy bohaći, zo mamy tajkeho Boha. Mamy so jemu džakować

a jeho kaznje spjelnić. Tak tež 4. kaznju, zo mamy nana a mać česćić, a to rěka, zo mamy tež rěč svojich staršich wobchować. Ale tež družicy maja prawo na to swoje, tohodla mamy swoje wutroby zmjechčić přećiwo cuzym, zo njebychu byli pola nas hanjeni.

W modlitwje spomni knjez superintendent na wotpočinku Wirth na to, zo započa so runje před 50 lětami surowa wójna, dokelž Němska Sowjetski zwjazz nadpadny. Boh wobaraj wójnam na swěće!

Z Božim wotkazanjom bu Boža služba zakončena.

Scěhowaše hodžinka, hdyž naši hosćo nam postrowy posředkowachu. W mjenje sakskeje krajneje cyrkwy porěča knjez wyši cyrkwinski rada Münchow z Drježdžan. Prošeše nas wo to, zo bychmy kontakty k pólskim a českim křesćanam hajili, dokelž je nam ze serbsćinu data móžnosć, być z tolmáčerjom za ewangelskich Němcow, zo by měr mjez nami wšěmi so tež we wutrobje přewjedl. A za druhe prošeše wo dobre zhromadne skutkowanje mjez ewangelskimi a katolskimi Serbami, dokelž wšak mamy samsneho Boha. Skónči ze serbskimi słowami: Bog Knjez budž z waři! – Dale nas postrowichu knjez Mach wot českosobratrowskeje cyrkwy, knjez profesor Spieß, slawist z Regensburga, kiž wuzběhny, zo mamy hordži być, zo su Serbja hišće žiwi po 1000lětnym potlićowanju a zo su tež Němcy z wulkeho džěla serbskeho pochada; dale předsyda Domowiny, knjez Nagel, kiž nam přiwoła słowa H. Zejlerja: Boh je z nami, wjedže nas (posledni króć běše 1948 tehdomniši předsyda Domowiny, P. Nedo, na cyrkwinskim dnju w Bukecach porěča); a knjez Hrjehor posředkowaše postrowy Towarstwa Cyrila a Metoda. Přispomni chcu, zo so wšitke tute postrowy w serbskej rěči wuprajichu.

W připołdnišej přestawce spěwaše so

pod nawodom knjeza Grofy při krasnym wjedrje na farskej zahrodze. Při tym nas pohosćichu wosadni z dobrym kofejom a tykancom. Slepjanske kantorki spěwachu nam kěrlušy, kaž bě to w starych časach z wašnjom.

W cyrkwi so potom zeńdžechmy k popołdnišemu zarjadowanju. Porěčachu k nam knjez Hermaš, knjez dr. Herrmann, knjez farar Malink, knjeni Hemplowa, knjeni Malinkowa, knjeni Šolčina a knjeni Tarankowa. Přečita so powědančko Hanza Nepile wo wulkim hłodze w léce 1770, žortne powědančko Jana Hantša-Hana, wujimki ze spisow fararja Wjelara, Jakuba Lorenca-Zalěskeho a Měrcina Nowaka-Njechorńskeho. Knjez Grofa přečita nastawk Měrcina Kaspera, kak je w léce 1938 gestapo fararja Rejslerja ze Slepoho wuhnała. Wón běše posledni serbski farar w Slepom, po tym zo běchu před nim horliwi serbscy fararjo kaž Jan Wjelan, jeho syn Julius Eduard Wjelan a Matej Handrik tam skutkowali. Wjeselachmy so, zo móžeše knjeni Rejslerjowa, wudowa fararja Rejslerja, mjez nami być.

Překwapjenje běchu za nas tři spěwy z přewodom na gitarje wot knjeza Pittkunninga w modernej formje, kiž wón sam přednjese. Jednachu wo zrudnym wosudze serbstwa wosebje w Delnjeje Łužicy. Knjez Pittkunning je Němc a je delnjoserbsćinu nawuknyl. Potom hišće přečita knjeni Janowa baseń, kiž bě 22. 6. 1991 wječor zbasniła pod titulom „Starosće“, w kotrejž so stysk wo zachowanje serbstwa wupraji.

Knjez Hermaš so na kóncu wšitkim džakowaše, kiž běchu w tak wulkej ličbe tež zdaloka do Slepoho přichwatali, a dari knjezej fararjeje Malinkej klanku w Slepjanskej drasće. Ze skónčnymi słowami knjeza superintendenta Alberta wuklinča serbski cyrkwinski dzeń. Wón wupraji wutrobný džak Slepjanskej wosadze, kiž je z wulkej prócu wšit-

ko tak derje za nas pripravovala. Wosebity džak sluša Hermašec mandželski-maj a wšitkim, kiž su sobu skutkowali. Da-li Bóh, widžimy so 28. 6. 1992 na 46. serbskim cyrkwinskim dnju w Budestecach zaso.

Cyžowa

*

Přispomnjenčko

W poslednimaj lětomaj je so w našim kraju na politiskim polu wjele přeměnilo. To so tež na gospodarstwo a na druhe pola žiwjenja wuskutkowa. Cyrkej njeje z tutoho wuwica wuwzata. Dopominam jenož na zběranje cyrkwinskih dawkow a na nabožinu. A tola so mi zda, zo we wosadach husto wšo w starych kolicach dale běži. Wězo nochcu wšo přeměnić, ale chcu na nowe nadawki poka-zać. Příklad za to su bjezdžětni. Wězo njemóže křescanska wosada wšitkim nowe džěło wobstarać. Ale móžemy jim w jich dušinej nuzy pomhać. Móžemy jim na příklad prajić, zo je kóždy před Bohom jenak hódny njehladajo na to, što je w žiwjenju dokonjał. Móžemy tež na to pokazać, zo dostojnosć čłowjeka a zmysł žiwjenja njeležitej jeničce w džěle. A snano móžemy tež tu abo tamnu radu dać, zo by so w šmjatańcy zakonjow a instancow lěpje wuznał. Wězo su to jenož někotre myšlićki. Bych so wjeselił, hdy byšće mi swoje mysle a pokiwy napisali, to rěka, mi zdžělili, što by po Wašim mēnjenju cyrkej nětko činił dyrbjata, zo njeby jenož tak dale činiła kaž před lěta.

S. Albert

*

Naše nowiny a časopisy před 100 lěta

Z Parcowa. Naše farske město je so Bohu džakowano po woteńdženju knjeza fararja Pětsa bórze zaso wobsadžiło. Duchowna wyšnosć je knjeza Šoftu z Nydeje, kiž je lětsa we Wróclawju swoje kandidatne pruwowanje wobstał, za wikara powolała. W tuchwilu su wšě serbske wosady w pruskich Hornich Łužicach z dušepastyrjami zastarane, a čas duchowneje nuzy, pod kotrejž před wjacorymi lěta pruscy Serbjo čezko čerpjachu, je Bohu džakowano nětko nimo.

Serbske Nowiny, 26. septembra 1891

*

Přecelstwo jednoho rozumneho čłowjeka je lěpše hač přecelstwo wšěch njerozumnych.

Demokritos

Na swjateho Michała

*Če, Božo, wšitcy chwalimy
a twoje mjeno česćimy,
zo swjatych jandželow nam ty
za služownikow stworit sy.*

*Či jara jasnje swěća so
a widža twoje wobličo,
su twojej woli poslušni
a k našej službje hotowi.*

*Či njespja ani njedrēm'ja
a stajnje swěru stražuja,
zo při tebi, o Jězuso,
či zachowaju stadleško.*

*Če za to, Božo, chwalimy
a twoje mjeno česćimy,
kaž syła twoja jandželska
či wěčnu chwalbu zanoša.*

*My prosymy, chcył kóždy čas
jim kazać, wostać pola nas
a być ze svojim stadleškom,
kiž sam ty paseš ze słowom.*

Paul Ebert (kěrluš 179)

POWĚŚĆE

Warsawa. W Pólskej protestowowachu njekatolske mjeńšinowe cyrkwe znowa přećiwo planam, romsko-katolsku nabožinu jako winowatostny předmjet we wšěch šulach postajić. Po tym bychu tež protestantiscy a prawoslawni šulerjo winowaci byli, so na tutej nabožinje wobdžělić. Wyše toho móhli so popołdnju wot duchownych swójskeje konfesije w šulach wuwučować. Lutherske, metodistiske a reformowane cyrkwe sej nětkole po dorozumjenju z prawoslawnymi a starokatolskimi žadaja wot wšěch konfesijow zestajenu přiradu při ministerstwje, kotremuž šule podsteja. Wyše hač 90% 37,7 mio wobydlerjow Pólskeje přistluša romsko-katolskej cyrkwi, a něhdže poł mio je prawoslawnych. Dale je 300 000 protestantow a 30 000 starokatolskich kaž tež 12 000 Židow a 2 000 mohamedanow.

Ukraina. W tutej k Sowjetskemu zwjazkej slušacej rebulice su 30 cyrkwjow a konfesionelnych skupinow z někak 10 500 wosadami. W zašłym lěće su so 4 000 nowych wosadow pola stata zapisać dali; mjez nimi tež swědkojo Jeho-

wy, kotřiž su z nowišeho časa zaso do-woleni.

W haprleji je parlament nowy zakon za nabožiny schwalił. Po tutym zakonju su wšitke wuznaća runoprawne a maja prawo, swoje přeswědčenje tež rozšěrić. Možnosć, službu we wójsku zapowědžić, je w tutym zakonju tež předwi-džana. Duchowni su nětko po socialnym prawje džělačerjam a zastojnikam runja. To mjez druhim rěka, zo maja prawo na socialnu wěstotu.

Přeprošujemy

1. 9. – 14. njeđzela po swjatej Trojicy
9.30 hodž. delnjoserbske kemše w Janšojcach

10.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje na Michałskej (Albert) w samsnym času Boža služba za džěći

13.30 hodž. kemše w Budestecach (Albert)

7. 9. – sobota

14.00 hodž. serbske wosadne popołdnjo w Lipsku

8. 9. – 15. njeđzela po swjatej Trojicy
12.25 hodž. nutrnosć w rozhłosu

15. 9. – 16. njeđzela po swjatej Trojicy
8.30 hodž. kemše w Minakale (Feustel)
8.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (Malink)

10.00 hodž. kemše w Hrodzišću (Malink)

10.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach (Feustel)

19.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Smječkecach (Albert)

21. 9. – sobota

14.00 hodž. serbske wosadne popołdnjo w Drježdžanach

22. 9. – 17. njeđzela po swjatej Trojicy
12.25 hodž. nutrnosć w rozhłosu

6. 10. – 19. njeđzela po swjatej Trojicy
10.00 hodž. kemše w Budyšinje na Mičalskej (Wirth)

w samsnym času Boža služba za džěći
12.25 hodž. nutrnosć w rozhłosu

13.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (Malink)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. Rjaduje Konwent serbskich duchownych. – Ludowe nakladnistwo Domowina, Budyšin, Sukelnska 27. Redaktor a skazanki: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, O-8600 Budyšin, tel. 42201. – Čišč: Serbska čišćernja – t. z w. r. – w z. w Budyšinje. – Wuchadža jónkróć za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, KSK Bautzen 30 000 110 – BLZ 850 549 62